

STS de 30 de gener de 2008, recurs 2543/2006

Assetjament moral en el treball: existeix obligació de dirigir la demanda no sols contra l'empresa sinó contra el treballador assetjador: litis consorci passiu necessari (accés al text de la sentència)

Aquesta sentència resol sobre una qüestió d'ordre processal: **en un procés de drets fonamentals** (exercit conforme a allò previst als art. 181 i 175 del *Real Decreto 2/1995, de 7 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de procedimiento laboral -LPL-*), **on s'al·lega haver patit assetjament moral per part d'un treballador d'una empresa, és suficient que la demanda es dirigeixi únicament contra l'empresa o és necessari que també ho faci contra el treballador o treballadors que, segons es desprèn de l'escrit de la demanada, serien els autors directes dels actes d'assetjament?**

El TS afirma la necessitat del litis consorci passiu sobre la base dels següents arguments:

- **Quan l'assetjament hagi estat exercit no per l'empresari, sinó per un treballador de l'empresa** i, per tant, sigui aquest el principal responsable del *mobbing*, **deixar fora del procés el referit treballador no s'adiu amb la finalitat del procés de drets fonamentals que és, precisament, la tutela d'aquests drets.**
- Les actuacions o la manera de procedir d'altres persones compreses també dins l'àmbit de l'assetjament laboral tenen, en relació amb la vulneració dels drets fonamentals, una importància menor i un caràcter secundari. Per tant, **no és lògic que l'acció es dirigeixi únicament contra els responsables secundaris i, en canvi, no es faci contra el principal assetjador.**
- **L'art. 12.2 de la Ley 1/2000, de 7 de enero, de enjuiciamiento civil preveu que quan per raó de l'objecte del judici la tutela jurisdiccional sol·licitada pugui fer-se efectiva front a varis subjectes conjuntament considerats, tots ells hauran de ser demandats com liticonsorts**, llevat que la llei disposi altra cosa. Sobre la necessitat del litis consorci passiu, recorda el TS que:
  - Es tracta de cridar al procés a tots els que puguin resultar afectats en els seus drets i interessos, per tal de garantir el dret de tutela judicial efectiva i d'évitar la indefensió protegits a l'art. 24 CE. Per això es preveu la possibilitat d'apreciació d'ofici d'aquest defecte processal.
  - L'apreciació d'ofici per part de l'òrgan judicial és una qüestió que, per afectar l'ordre públic, queda sota la vigilància dels tribunals.
  - El TC ha posat de manifest que la jurisprudència de l'ordre social sosté, en general, que els jutges i els tribunals, d'ofici, han de vetllar per la correcta constitució de la relació jurídic-processal en les situacions de litis consorci passiu.

En el cas concret d'aquesta sentència, la treballadora que havia patit l'assetjament, va interposar demanada davant el Jutjat Social on sol·licitava que es declarés que havia vist vulnerats els seus drets fonamentals i que es condemnés l'empresa a la cessació d'aquestes conductes, a traslladar disciplinàriament el treballador responsable de l'assetjament i a indemnitzar la demandant. El Jutjat va reconèixer parcialment la

demanada: va estimar totes les pretensions llevat la de condemna de l'empresa consistent en traslladar el treballador responsable de l'assetjament. L'empresa condemnada recorre la sentència del TSJ (que havia confirmat íntegrament la sentència d'instància, també recorreguda), per considerar l'existència de litis consorci passiu necessari. **El TS estima el recurs sobre la base dels arguments abans exposats: declara la nul·litat de totes les actuacions del present procés a partir del moment immediatament posterior a la presentació de la demanda.**

El Tribunal també es pronuncia sobre la **competència de l'ordre jurisdiccional social per conèixer la matèria d'abusos laborals:**

- L'assetjament moral té naturalesa indiscutiblement laboral ja que el mateix es produeix en la realització del propi treball i no com quelcom tangencial o accessori, sinó constituint part de l'estructura essencial i bàsica de les activitats laborals que ha de realitzar el treballador assetjat.
- El fet que l'art. 2 a) LPL disposi que "*els òrgans jurisdiccional de l'ordre social coneixeran de les qüestions litigioses que es promoguin entre empresaris i treballadors com a conseqüència del contracte de treball*", no és obstacle per a considerar competent l'ordre jurisdiccional laboral ja que el precepte empra aquests termes per referir-se als supòsits que es produeixen en la immensa majoria de les controvèrsies i conflictes que són conseqüència del contracte de treball, **però és evident que no exclou en absolut del camp d'acció les accions que uns treballadors puguin dirigir contra altres i que portin per causa els seus respectius contractes de treball.**
- La **STC 250/2007, de 17 de desembre** on es tractava d'un supòsit d'assetjament sexual produït en el treball i exercit pel superior immediat de la treballadora assetjada. El TC **va declarar la competència de l'ordre social per conèixer de l'acció de tutela de drets fonamentals derivada d'un assetjament sexual i dirigida contra l'assetjador.**